

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 117

Rozeslána dne 31. srpna 2005

Cena Kč 23,50

O B S A H:

329. Nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků při výkonu vojenské základní nebo náhradní služby a výkonu vojenských cvičení a o úpravě náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků z povolání (úprava náhrady za ztrátu na výdělku vojáků)
330. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění vyhlášky č. 610/2004 Sb.
331. Nález Ústavního soudu ze dne 14. července 2005 ve věci návrhu na zrušení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
-

329

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 24. srpna 2005

o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků při výkonu vojenské základní nebo náhradní služby a výkonu vojenských cvičení a o úpravě náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků z povolání (úprava náhrady za ztrátu na výdělků vojáků)

Vláda nařizuje podle § 71 odst. 3 zákona č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, a podle § 127 odst. 3 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání:

§ 1

Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání plně invalidity nebo částečné invalidity vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání a náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání plně invalidity nebo částečné invalidity vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání (dále jen „náhrada za ztrátu na výdělků“), příslušející vojákovi podle zvláštního právního předpisu¹⁾, se upravují tak, že se průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělků zvyšuje

- a) o 25,4 %, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělků v období od 1. prosince 1999 do 31. prosince 1999,
- b) o 19,4 %, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělků v období od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2000,
- c) o 14,9 %, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na

výdělků v období od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2001,

- d) o 7,9 %, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělků v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2003,

- e) o 5,4 %, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělků v období od 1. ledna 2004 do 31. prosince 2004.

§ 2

Úprava podle § 1 se provede bez žádosti vojáka; na žádost vojáka se provede v případech, kdy mu náhrada za ztrátu na výdělků nepříslušela pouze v důsledku zvýšení invalidního nebo částečného invalidního důchodu podle předpisů o sociálním zabezpečení nebo zvýšení plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu podle předpisů o důchodovém pojištění.

§ 3

Náhrada za ztrátu na výdělků podle tohoto nařízení přísluší od 1. září 2005.

§ 4

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. září 2005.

Předseda vlády:

Ing. **Paroubek** v. r.

Ministr obrany:

JUDr. **Kühnl** v. r.

¹⁾ § 62 zákona č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze.

§ 118 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

330**VYHLÁŠKA**

ze dne 19. srpna 2005,

kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění vyhlášky č. 610/2004 Sb.

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 78 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění zákona č. 131/2003 Sb. a zákona č. 316/2004 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 59 odst. 8 zákona:

Čl. I

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, zní:

„Příloha č. 3 k vyhlášce č. 296/2003 Sb.

Názvy diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci ve veterinárním lékařství

Země	Název kvalifikace	Subjekt vydávající doklad o dosažené kvalifikaci	Osvědčení doplňující doklad
Belgique/ België/Belgien (Belgie)	- Diploma van dierenarts - Diplôme de docteur en médecine vétérinaire	1. De universiteiten/les universités 2. De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française	
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární lékařství (doktor veterinární medicíny, MVDr.) 2. Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární hygiena a ekologie (doktor veterinární medicíny, MVDr.)	Veterinární fakulta univerzity v České republice	
Danmark (Dánsko)	Bevis for bestået kandidateksamen i veterinærvidenskab	Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole	
Deutschland (Německo)	Zeugnis über das Ergebnis des Dritten Abschnitts der Tierärztlichen Prüfung und das Gesamtergebnis der Tierärztlichen Prüfung	Der Vorsitzende des Prüfungsausschusses für die Tierärztliche Prüfung einer Universität oder Hochschule	
Eesti (Estonsko)	Diplom: täitnud veterinaarmeditsiini õppekava	Eesti Põllumajandusülikool	
Ελλάς (Řecko)	Πτυχίο Κτηνιατρικής	Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας	
España (Španělsko)	Titulo de Licenciado en Veterinaria	Ministerio de Educación y Cultura / El rector de una Universidad	
France (Francie)	Diplôme d'État de docteur vétérinaire		
Ireland (Irsko)	1. Diploma of Bachelor in/of Veterinary Medicine (MVB) 2. Diploma of Membership of the Royal College of Veterinary Surgeons (MRCVS)		
Italia (Itálie)	Diploma di laurea in medicina veterinaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina veterinaria
Κύπρος (Kypr)	Πιστοποιητικό Εγγραφής Κτηνιάτρου	Κτηνιατρικό Συμβούλιο	
Latvija (Lotyšsko)	Veterinārārsta diploms	Latvijas Lauksaimniecības Universitāte	
Lietuva (Litva)	Aukštojo mokslo diplomas (veterinarijos gydytojo (DVM))	Lietuvos Veterinarijos Akademija	

Luxembourg (Lucembursko)	Diplôme d'État de docteur en médecine vétérinaire	Jury d'examen d'État	
Magyarország (Maďarsko)	Állatorvos doktor oklevél – dr.med.vet.	Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kar	
Malta (Malta)	Liċenzja ta` Kirurgu Veterinarju	Kunsill tal-Kirurgi Veterinarji	
Nederland (Nizozemí)	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd diergeneeskundig//veeartsenijkundig examen		
Österreich (Rakousko)	1. Diplom-Tierarzt 2. Magister medicinae veterinariae	Universität	1. Doktor der Veterinärmedizin 2. Doctor medicinae veterinariae 3. Fachtierarzt
Polska (Polsko)	Dyplom lekarza weterynarii	1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 2. Akademia Rolnicza we Wrocławiu 3. Akademia Rolnicza w Lublinie 4. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	
Portugal (Portugalsko)	Carta de curso de licenciatura em medicina veterinária	Universidade	
Slovenija (Slovinsko)	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor veterinarske medicine / doktorica veterinarske medicine“	Univerza	Spričevalo o opravljenem državnem izpitu s področja veterinarstva
Slovensko (Slovensko)	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor veterinarskej medicíny“ („MVDr.“)	Univerzita veterinárskeho lekárstva	
Suomi/Finland (Finsko)	Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto / veterinärmedicin licentiatexamen	Helsingin yliopisto / Helsingfors universitet	
Sverige (Švédsko)	Veterinärexamen	Sveriges Landbruksuniversitet	
United Kingdom (Spojené království)	1. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 2. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 3. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMB) 4. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S) 5. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S) 6. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMed)	1. University of Bristol 2. University of Liverpool 3. University of Cambridge 4. University of Edinburgh 5. University of Glasgow 6. University of London	

Čl. II
Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministr:
Ing. Zgarba v. r.

331**N Á L E Z****Ústavního soudu****Jménem České republiky**

Ústavní soud rozhodl dne 14. července 2005 v plénu ve složení Stanislav Balík, František Duchoň, Vojen Güttler, Pavel Holländer, Ivana Janů, Jiří Mucha, Jan Musil, Jiří Nykodým, Pavel Rychetský, Miloslav Výborný, Eliška Wagnerová a Michaela Židlická ve věci návrhu skupiny senátorů Senátu Parlamentu České republiky na zrušení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

I.

Dne 26. 4. 2004 obdržel Ústavní soud návrh podle § 64 odst. 1 písm. b) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), kterým se skupina 26 senátorů Senátu Parlamentu České republiky (dále jen „navrhovatelka“), za kterou jedná senátor MUDr. K. T., obrací na Ústavní soud s návrhem na zrušení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Neústavnost zákona spatřuje v okolnostech, které spočívají ve způsobu projednání návrhu zákona.

Navrhovatelka popsala průběh projednávání a schválení návrhu tohoto zákona v obou komorách Parlamentu České republiky v období od jeho předložení Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dne 18. 3. 2003 až po jeho konečné schválení dne 23. 9. 2003. Konkrétně uvedla, že návrh byl předložen vládou a rozeslán poslancům jako tisk č. 256/0. V prvním čtení byl příkázán Výboru pro obranu a bezpečnost, který jej doporučil ke schválení ve znění 50 pozměňovacích návrhů (usnesení č. 256/2). Dále byl návrh bez pozměňovacích návrhů projednán Výborem pro evropskou integraci. Ve 2. čtení na 18. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky vznesli poslanci dalších 46 pozměňovacích návrhů. Všechny návrhy pak byly zpracovány jako tisk č. 256/3. Ve třetím čtení na 18. schůzi dne 2. 7. 2003 přednesl již jen poslanec I. L. návrh na legislativně-technickou úpravu svého pozměňovacího návrhu vedeného pod písmenem E4 v tisku č. 256/3. Jiné návrhy podány nebyly. Následně usnesením č. 581 byl návrh zákona schválen ve znění takto schválených pozměňovacích návrhů.

Senátu Parlamentu České republiky byl návrh schváleného zákona doručen dne 17. 7. 2003. Na základě doporučení výborů, které poukázaly na nesoulad mezi zněním schváleným Poslaneckou sněmovnou a zněním postoupeným Senátu Parlamentu České republiky, Senát Parlamentu České republiky na své 9. schůzi 7. 8. 2003 tento návrh vyřadil z pořadu schůze. Předseda Senátu Parlamentu České republiky vyzval předsedu Poslanecké sněmovny, aby byl Senátu Parlamentu České republiky k dalšímu jednání zaslán text návrhu zákona, který byl skutečně sněmovnou schválen. Senát Parlamentu České republiky obdržel nově návrh zákona 13. 8. 2003 s novou lhůtou k jeho projednání, která měla uplynout 12. 9. 2003. Při projednání takto postoupeného návrhu bylo dne 10. 9. 2003 znovu některými senátory poukazováno na to, že ani při druhém postoupení nebyly nesrovnalosti odstraněny. Z obavy, že 12. 9. 2003 uplyne lhůta k projednání, se senátoři návrhem zabývali, aniž žádali nové dodání. Senát Parlamentu České republiky proto na 10. schůzi dne 10. 9. 2003 vrátil návrh zákona

Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy (usnesení č. 197) a doplnil to doprovodným usnesením č. 198, ve kterém Senát Parlamentu České republiky konstatuje, že znění návrhu zákona ani po opakovaném postoupení Poslaneckou sněmovnou dne 13. 8. 2003 není identické se zněním schváleným v Poslanecké sněmovně. Bylo zjištěno, že ze 13 zjištěných rozdílů, uvedených v příloze návrhu, byl odstraněn pouze jeden rozdíl, a to v § 10 návrhu zákona.

Poslanecká sněmovna o návrhu znovu hlasovala na 20. schůzi dne 23. 9. 2003, přičemž neschválila návrh ve znění pozměňovacích návrhů Senátu Parlamentu České republiky a setrvala na původním znění postoupeném Senátu Parlamentu České republiky dne 13. 8. 2003, nikoli ve znění postoupeném původně. Prezident republiky zákon podepsal dne 13. 10. 2003, aniž zřejmě podle navrhovatelky mohl znát vady předchozího postupu, kde Poslanecká sněmovna návrh svévolně pozměnila, a mohl tak být de facto uveden v omyl. Zákonodárny proces byl proto zatížen vadou, je neregulérní a procesní postup, v němž byl zákon přijat, vykazuje protiústavní vady.

Jako rozhodné skutečnosti navrhovatelka uvedla, že:

1. Ústavní základy procesu přijímání zákonů stanoví především Ústava České republiky (dále jen „Ústava“) v čl. 41 až 52, přičemž v tomto případě je rozhodný čl. 45, který stanoví, že návrh zákona, se kterým Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila souhlas, postoupí tato komora Senátu Parlamentu České republiky. Poukázala přitom na náleží Ústavního soudu vyhlášený pod č. 476/2002 Sb., podle kterého je pravomoc Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky vyčerpána přijetím usnesení, jímž s návrhem zákona vyslovila souhlas, a návrh nelze za hranicí daného rozhodnutí měnit.
2. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila s návrhem předmětného zákona souhlas ve znění, které nebylo ve třinácti případech totožné se zněním, které Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky postoupila Senátu Parlamentu České republiky. Nešlo tak o návrh zákona ve smyslu čl. 45 Ústavy, současně tím došlo k porušení zejména čl. 46 Ústavy, který upravuje pozici Senátu Parlamentu České republiky při schvalování návrhu zákona.
3. Takovým postupem jsou podle navrhovatelky dotčeny ústavní principy dělby moci v rámci moci zákonodárné podle čl. 45 až 48 Ústavy a reprezentativní demokracie podle čl. 2 odst. 1 Ústavy.
4. Dále se jedná o porušení principu právního státu podle čl. 1 Ústavy a čl. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Vybočení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky z ústavně stanoveného zákonodárného postupu zde podle navrhovatelky zakládá prvky svévole a nekontrolovatelnosti moci, pokud by nebyla možnost toto korigovat přezkumnou činností Ústavního soudu. V této souvislosti bylo znovu poukázáno na náleží č. 476/2002 Sb., kde byl zdůrazněn požadavek procesně bezchybného procesu včetně pevného okamžiku, kterým rozhodovací proces v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky končí, což má bránit potencionálnímu nebezpečí usurpace moci, která Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky nepřísluší.

Navrhovatelka uvedla, že rozbor důležitosti a dopadu celkem 13 dotčených ustanovení již jde nad rámec návrhu. Porušení ústavnosti podle jejího názoru zatěžuje zákon jako celek, a proto je nelze vztahovat jen k těmto ustanovením. Navíc zrušením pouze těchto ustanovení by se nemohl obnovit jejich text skutečně schválený. Nicméně podáním ze dne 11. 11. 2004 navrhovatelka svůj návrh doplnila vyjádřením svého právního zástupce, kterým zaujala stanovisko k vyjádření Senátu Parlamentu České republiky (viz níže). V něm polemizuje s tím, jak vyjádření Senátu Parlamentu České republiky hodnotí změny provedené pod bodem 2, 6 až 9, 11, 13, a dokazuje, že konstatování, podle kterého legislativně-technická redakce zákona nezměnila návrh ani obsahově ani právně, se musí jevit jako velmi zavádějící a neakceptovatelné. Stejně tak se neztotožňuje s názorem, který byl na okraj vyjádřen ve stanovisku Senátu Parlamentu České republiky, totiž že pro způsobilost návrhu na zrušení zákona je rozhodující předložení obsahového rozporu zákona s ústavním pořádkem, a pouze v rámci jeho zkoumání (odvozeně) lze zjišťovat rovněž to, zda byl zákon vydán ústavně předepsaným způsobem.

Proto navrhovatelka s poukazem na porušení čl. 45, čl. 46 až 48 a čl. 50 Ústavy v procesu přijímání návrhu zákona uvedla, že byl porušen zákonodárny proces, což je současně v rozporu s čl. 2

odst. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny. Proto schválený zákon odporuje ústavnímu pořádku České republiky podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy. Protože návrh zákona nebyl přijat v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem (§ 68 zákona o Ústavním soudu), navrhla jeho zrušení.

II.

Ústavní soud po obdržení návrhu dospěl k závěru, že návrh splňuje podmínky pro řízení před Ústavním soudem. Neshledal důvod pro zastavení řízení podle § 67 zákona o Ústavním soudu ani pro odmítnutí návrhu podle § 43 téhož zákona. Napadený zákon č. 361/2003 Sb. byl sice v mezidobí novelizován zákony č. 186/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 586/2004 Sb. a č. 626/2004 Sb., to však nemohlo mít s ohledem na obsah návrhu a povahu vytykánych vad zákona vliv na jeho další projednání [pozn. red.: jedná se o zákon č. 186/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky, zákon č. 436/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zaměstnanosti, zákon č. 586/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), a zákon č. 626/2004 Sb., o změně některých zákonů v návaznosti na realizaci reformy veřejných financí v oblasti odměňování]. Návrh byl podán oprávněným navrhovatelem ve smyslu § 64 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu. Proto Ústavní soud vyzval podle § 69 odst. 1 zákona o Ústavním soudu Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky a Senát Parlamentu České republiky jako účastníky řízení, aby se k tomuto návrhu vyjádřily. Dále s ohledem na připomínku, že prezident republiky při podpisu zákona jednal v omylu, byl o vyjádření požádán i prezident republiky.

Za Senát Parlamentu České republiky se vyjádřil jeho tehdejší předseda doc. JUDr. Petr Piřhart, který k problematice přípustnosti legislativně-technické redakce návrhů zákonů, respektive přípustnosti určitého rozsahu této redakce uvedl, že těmto otázkám se věnovala dílčí rozprava Senátu Parlamentu České republiky v rámci projednávání návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (senátní tisk č. 135) na 10. schůzi 4. funkčního období dne 10. 9. 2003. V rozpravě byl projeven názor, že kritizované změny návrhu zákona, které navrhovatelka ve svém podání Ústavnímu soudu uvádí pod č. 2 až 13, představují přípustnou legislativně-technickou úpravu návrhu. Tomuto názoru pak v jistém smyslu odpovídalo většinové rozhodnutí Senátu Parlamentu České republiky, kterým komora návrh zákona akceptovala, když přijala dne 10. 9. 2003 usnesení č. 197, jímž vrátila návrh zákona Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky s pozměňovacími návrhy, které však nesouvisely s předmětnými úpravami č. 2 až 13. V rozpravě Senátu Parlamentu České republiky byly zároveň silně vyjádřeny názory obsahující pochybnosti o legitimitě některých druhů legislativně-technických úprav. Uvedené pochybnosti Senátu Parlamentu České republiky se promítly do komorou přijatého usnesení č. 198 ze dne 10. 9. 2003, ve kterém se upozorňuje na to, že znění nejsou identická.

Dále se ve vyjádření uvádí, že s navrhovatelkou je nezbytné souhlasit v tom, že přijatý návrh zákona již nelze měnit. Od toho je ovšem třeba odlišit legislativně-technickou redakci textu zákona, která následuje. Ta již není tvorbou zákona, nic se jí nevytváří, nemění ani neruší, návrh se jí pouze upravuje v souvislosti s vůlí uplatněnou zákonodárcem. Typicky jde o úpravy, které logicky vyplývají ze schválených pozměňovacích návrhů, kdy jejich nepromítnutí do příslušných ustanovení návrhu zákona by narušilo jednotu zákonodárcem sledované změny. Jinak řečeno, legislativně-technickou úpravou nelze návrh zákona sebeměně věcně či právně pozměnit, neboť to je vyhrazeno pouze pozměňovacím návrhům zákonodávce (tvorbě práva). Navíc má legislativně-technická redakce přispět pouze k odstranění formálních vad návrhu zákona a k přehlednosti jeho uspořádání.

Sám zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, pamatuje na legislativně-technické úpravy přičiněné poslanci v rámci třetího čtení. Úpravami ve třetím čtení se zpravidla dosáhne nápravy jen v některých případech velmi jednoduchých předloh. Je prakticky nemyslitelné, aby osnovy zákonů, které jsou atakovány desítkami, nežádka stovkami pozměňovacích návrhů, byly ponechány bez finální legislativně-technické redakce následující po vyslo-

vení souhlasu komory s návrhem zákona. Nelze totiž předvídat, který z pozměňovacích návrhů bude nakonec přijat, a „v běhu“ se tak vytvářejí nové varianty uspořádání celé předlohy. Nicméně ani tato redakce nemůže vyloučit opomenutí, pochybení apod., neboť jde o lidskou činnost. V této souvislosti předseda Senátu Parlamentu České republiky uvedl, že naprostá nezbytnost provádění legislativně-technické redakce je uznávána v československé a české legislativní praxi přinejmenším od devadesátých let minulého století a je již pevně vnímanou zvyklostí. Pokud by měla být finální legislativně-technická redakce vyloučena, bylo by třeba velmi podstatně změnit pravidla legislativního procesu (tvorby zákonů) v oblasti předkládání pozměňovacích návrhů v komorách Parlamentu České republiky včetně důsledné realizace principu promítnutí předloženého pozměňovacího návrhu do dalších ustanovení návrhu zákona a pravidla hlasování o nich.

Zda došlo k vybočení z mezí legislativně-technické redakce, a tedy k obsahové nebo právní změně návrhu zákona oproti podobě schválené Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, je třeba hledat v konkrétním rozboru prezentovaných 13 případů, tzv. pozměněných ustanovení daného návrhu zákona. Proto uvedl charakteristiku těchto změn v textu předmětného vládního návrhu zákona (sněmovní tisk č. 256) tak, jak je navrhovatelka vymezila pod č. 1 až 13. V této souvislosti bylo ve vyjádření k jednotlivým rozdílům označeným navrhovatelkou uvedeno následující:

K bodu 1. Záměna slov „méně než“ slovy „více než“ byla nepřipustnou úpravou. Orgány Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky provedly opravu textu v nově postoupeném návrhu zákona.

K bodu 2. Šlo o změnu vyvolanou schválením pozměňovacího návrhu A5 (v § 7 byl vypuštěn odstavec 2). Tímto zásahem se stala alternativa „referent nebo vrchní referent“ a „vrchní referent nebo asistent“ v § 26 odst. 3 bezpředmětnou a matoucí, protože změna A5 vyloučila zvláštnost, podle které nejnižší služební hodnost „referent“ byla rezervována jen pro Hasičský záchranný sbor, zatímco u ostatních bezpečnostních sborů začínala stupnice na hodnosti „vrchní referent“.

K bodu 3. Pozměňovací návrh G5 připojil k alternativně uspořádaným položkám odstavce 5 v § 42 novou položku, která je zcela nepochybně další alternativou (kontext nepřipouští jinou volbu), a proto bylo připojení spojkou „nebo“ přesunuto z pozice mezi první a druhou položkou na pozici mezi položkou druhou a třetí.

K bodu 4. Podmínky poskytnutí služebního volna stanovené v § 69 odst. 4 nebyly, na rozdíl od podmínek pro další druhy volna, dostatečně srozumitelně přiřazeny k důvodům volna podle § 68. Doplnění odkazu o slova „podle § 68 odst. 5 písm. d)“ učinilo dikci zcela srozumitelnou.

K bodu 5. Ve vládní verzi ustanovení § 95 odst. 4 byl použit odkaz na konkrétní ustanovení jiného právního předpisu, což se považuje za legislativně-technické pochybení. Podle ustálených pravidel praktické legislativy (mimo jiné i podle čl. 45 Legislativních pravidel vlády) se používá obsahového popisu úpravy s odkazem na zvláštní právní předpis a jeho citaci pod čarou. Tato úprava byla správně provedena.

K bodu 6. Obrat „ředitel bezpečnostního sboru“ byl správným použitím (promítnutím) legislativní zkratky zavedené v ustanovení § 1 odst. 2 do všech následujících ustanovení zákona. Byla napravena legislativně-technická chyba.

K bodu 7. Důvod zkrácení odkazu „podle § 54 odst. 2 a 3“ na „podle § 54 odst. 2“ byl zřejmý. V daném odstavci 3 bylo totiž obsaženo pouze obecné vymezení služby přesčas, avšak odkaz je cílený jen k určitému důvodu služby přesčas.

K bodu 8. V ustanovení § 131 (§ 127) se odkazuje na ustanovení upravující ty složky služebního příjmu ředitele bezpečnostního sboru, které stanoví jeho nadřízený. Vypuštění odkazu na § 114 bylo důvodné, neboť se v něm stanoví „pevný“ základní tarif každého služebního příjmu, který je dán ze zákona, tzn. bez možnosti jej ovlivnit (měnit jeho výši) v působnosti nadřízeného. Vypuštění odkazu na § 114 z ustanovení § 131 (§ 127) bylo legislativně-technickým zásahem proti matoucí nadbytečnosti.

K bodu 9. Změna dikce nadpisu pravděpodobně nebyla změnou vynucenou. Upravený nadpis vyjadřuje stejnou skutečnost jinými slovy. Tato změna však zřejmě nemá vliv na věcnou či právní stránku dané regulace.

K bodu 10. V odstavci 7 ustanovení § 138 (§ 134) bylo obsaženo ujištění o tom, že úprava nároků na naturální náležitosti se netýká ředitele Bezpečnostní informační služby, protože jeho náleži-

tosti jsou upraveny zvláštním zákonem, rozumějme zákonem č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců, ve znění pozdějších předpisů, v jehož hlavě šesté jsou upraveny platové a naturální náležitosti ředitele Bezpečnostní informační služby. Nahlédneme-li do části dvacáté čtvrté zákona č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zjistíme, že ke stejnému datu účinnosti, jaká se vztahuje k ustanovení § 138 (§ 134) zkráceného o odstavce 7, nabývá účinnosti rovněž zrušení hlavy šesté zákona č. 236/1995 Sb. Uvedená legislativně-technická úprava byla důsledkem paralelně vyjádřeného záměru zákonodárce.

K bodu 11. Ustanovení § 153 (§ 149) odst. 1 stanoví nárok na náhradu cestovních výdajů, jestliže je příslušník převeden z nejrůznějších důvodů do jiného místa služebního působení. Jeden z důvodů byl vyjádřen odkazem na § 27. Čtením tohoto ustanovení zjišťujeme, že jde o převedení ředitele zpravodajské služby v rámci stejného místa služebního působení. Úpravou byl odstraněn rozpor mezi dvěma ustanoveními.

K bodu 12. Zcela zjevně chybný odkaz na § 157 (§153), tj. společná ustanovení, byl nahrazen správným odkazem na § 153 (§ 149), tzn. podmínky nároku na poskytnutí náhrady cestovních výdajů. Byla odstraněna legislativně-technická chyba.

K bodu 13. Příloha k zákonu je zde pouze pasivním přehledem požadavků (stručnou informací) o požadavcích té které tarifní třídy. Není pochyb o tom, že vlastní požadavky se stanoví v ustanovení § 7. Úprava přílohy v části pro osmou tarifní třídu – bakalářské vzdělání pro vrchního komisaře – tedy pouze zrcadlila změnu založenou pozměňovacím návrhem G1 v § 7 odst. 1 písm. h), to znamená bakalářské vzdělání pro vrchního komisaře 8. tarifní třídy. Úprava byla důsledkem určujícího pozměňovacího návrhu zákonodárce.

Z rozboru 13 případů výše uvedených změn dospívá předseda Senátu Parlamentu České republiky k závěru, že lze diferencovat jednak úpravu způsobující věcnou nebo právní změnu návrhu zákona (případ pod č. 1), kterou je nutné jednoznačně odmítnout jako nepřijatelnou, jednak přípustné úpravy legislativně-technické (všechny ostatní případy), které lze dále rozčlenit do dvou podskupin podle motivu redakční aktivity. Zaprvé jde o úpravy, které jsou racionálním důsledkem přijatého pozměňovacího návrhu (případy pod č. 2, 3, 10 a 13). Ty jsou v jistém smyslu vynucené, zajišťující souladnost pozměňovacího návrhu s prostředím, do kterého se má včlenit. Tyto zásahy představují nejvlastnější typ legislativně-technické úpravy. Zadruhé pak jde o úpravy nevynucené, provedené iniciativně ve prospěch legislativně-technické úrovně textu zákona, jako jsou drobné zásahy k odstranění zjevných chyb, rozporů a nadbytečností, a zásahy ke zvýšení srozumitelnosti textu (případy pod č. 4 až 9, 11 a 12). I když zde jde rovněž o úpravy, které nemění věcný ani právní stav návrhu zákona, míra iniciativy může v tomto typu úprav kolísat, a proto je jejich použití v jistém smyslu problematické. Užití iniciativních legislativně-technických úprav je v praxi finální redakce spíše výjimečné a omezuje se na frapantní případy chyb.

Pokud jde o námitku tzv. opakovaného postoupení návrhu zákona, vyjádření uvádí, že postoje Senátu Parlamentu České republiky k těmto otázkám lze vyvozovat z některých jeho aktů, jednání, respektive z chování jeho orgánů. Poté, co dne 17. 7. 2003 Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky postoupila Senátu Parlamentu České republiky předmětný návrh zákona, počala běžet 30denní ústavní lhůta k projednání návrhu, která měla uplynout dnem 18. 8. 2003. Daný návrh zákona (senátní tisk č. 135) byl Senátem Parlamentu České republiky vyřazen z programu jeho 9. schůze dne 7. 8. 2003, tj. 11 dnů před vypršením lhůty. Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shledal, že v případě § 10 odst. 2 došlo v postoupeném textu návrhu zákona k bezdůvodné záměně slov „méně než 5 let“ za slova „více než 5 let“ a zaslal Senátu Parlamentu České republiky opravené znění dne 13. 8. 2003 (tj. ještě před uplynutím lhůty k projednání běžící od prvního postoupení) s oboustranně vnímaným předpokladem, že toto nové postoupení eliminuje účinky předchozího a lhůta 30 dnů počíná běžet znovu. Senát Parlamentu České republiky svým následným jednáním nepochybně akceptoval nové postoupení, když takto postoupený návrh zákona projednal ve lhůtě do 12. 9. 2003 a vrátil jej s pozměňovacími návrhy (viz usnesení č. 197 ze dne 10. září 2003 na 10. schůzi Senátu Parlamentu České republiky). Rovněž Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky v dalším legislativním postupu ve vztahu k vrácenému návrhu zákona akceptovala uvedený způsob opravy

s opětovně běžící 30denní lhůtou, když se dne 23. 9. 2003 na své 20. schůzi k návrhu řádně usnesla (usnesení č. 645).

Senát Parlamentu České republiky vyřadil návrh zákona z programu schůze s vědomím, že nebude-li Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (její předseda) akceptovat možnost zaslání schváleného znění, lhůta k projednání návrhu zákona Senátem Parlamentu České republiky marně uplyne. Senát Parlamentu České republiky neučinil žádný krok, který by mohl vyvolat domněnku o uplatnění ústavně nezaložené pravomoci. Následná shoda komor na odstranění chyby byla legitimizována cílem zachovat originální vůli zákonodárce. Rozprava Senátu Parlamentu České republiky k dané věci na 10. schůzi dne 10. 9. 2003 se omezila na vyjádření myšlenky, že dosud absentující zákon o styku obou komor je suplován parlamentní praxí (precedentním chováním komor), což lze opřít o starší usnesení Senátu Parlamentu České republiky č. 316 ze dne 5. 4. 2000. Senát Parlamentu České republiky v něm interpretačně ujišťuje, že v případě postoupení opraveného znění návrhu zákona předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky počíná běžet 30denní lhůta podle čl. 46 odst. 1 Ústavy znovu, přičemž k běhu ústavní lhůty předchozích verzí se nepřihlíží. Vedle toho Senát Parlamentu České republiky tímto usnesením konstatuje, že za návrh zákona, se kterým Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila souhlas ve smyslu čl. 45 Ústavy, lze považovat pouze návrh zákona postoupený Senátu Parlamentu České republiky předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Senát Parlamentu České republiky tímto usnesením odmítl dřívější pokusy vyřizovat jisté opravy postoupeného návrhu zákona na úrovni útvarů Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Za soulad zaslání návrhu s vůlí komory odpovídá svým podpisem podle § 29 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 2 zákona o jednání řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky její předseda. V této souvislosti předseda Senátu Parlamentu České republiky poukázal na povahu a funkci podpisu předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pod schváleným návrhem zákona. Zdůraznil presumpci správnosti takového aktu a vzájemného respektování postavení obou komor v zákonodárném procesu. Senát Parlamentu České republiky není nadán pravomocí přezkoumávat bezchybnost procedury, kterou prošel návrh zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Pokud se Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky dopustila chyby, je věcí Senátu Parlamentu České republiky, aby jí dal možnost opravy. Podle jeho názoru legislativně-technická redakce návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů nezměnila tento návrh ani obsahově ani právně proti znění, se kterým vyslovila souhlas Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, a který, s výjimkou později opraveného ustanovení, postoupila Senátu Parlamentu České republiky. Úprava byla zřejmě uplatněna v intenzitě, která je dlouhodobě užívána a respektována v parlamentní legislativní praxi. Stejně tak opakované (opravené) postoupení návrhu zákona nenarušilo ústavní uspořádání vyváženosti zákonodárné moci ani další ústavní hodnoty a postupy, neboť bylo uskutečněno ve faktické shodě orgánů obou komor Parlamentu, kterou Senát Parlamentu České republiky i Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky posléze plně akceptovaly. Na závěr vyjádření předseda Senátu Parlamentu České republiky konstatoval, že se návrh na zrušení předmětného zákona nejvíce důvodným, je však pouze na Ústavním soudu, aby posoudil, je-li tento zákon v rozporu s ústavním pořádkem. Konečně pouze na okraj dodal, že pro způsobilost návrhu na zrušení zákona je rozhodující předložení obsahového rozporu zákona s ústavním pořádkem, a pouze v rámci jeho zkoumání (odvozeně) lze zjišťovat rovněž to, zda byl zákon vydán ústavně předepsaným způsobem.

Ve vyjádření Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky její předseda PhDr. Lubomír Zaorálek rovněž poukázal na průběh projednání návrhu zákona č. 361/2003 Sb. Zdůraznil, že kromě dodržení stanovené kompetence a ústavně předepsaného způsobu přijetí je třeba dbát na to, aby zákony byly i srozumitelné, jednoznačné a vnitřně i navenek nerozporné. Tento fakt má o to větší význam, že podrobné projednání návrhu zákona má podle Ústavy probíhat především v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky s tím, že Senát Parlamentu České republiky se nemusí některými návrhy zákonů vůbec zabývat, nebo když Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky setrvá po vrácení zákona na svém původním znění. Proto mu musí Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky zasílat v podstatě „hotové“ zákony splňující i legislativně-technické požadavky. Legislativně-technické úpravy se samozřejmě nesmí dotknout věcného obsahu zákona a mohou pouze odstraňovat

některé technické nepřesnosti, přispívat k naplnění účelu zákona, neboť by jinak v praxi mohly vznikat nepřekonatelné interpretační potíže. Tyto úpravy jsou prováděny poslanci – zpravodaji výborů ve spolupráci s navrhovatelem a legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky převážně v průběhu 2. čtení návrhu. Dále lze opravy legislativně-technické povahy navrhovat ve 3. čtení. Ani v rámci tohoto postupu nelze postihnout naprosto všechny úpravy, neboť značná část může vyplynout až z výsledků hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích na závěr 3. čtení. Pokud by však mohly mít takové opravy vliv na věcný obsah textu, je text i s těmito vadami postoupen Senátu Parlamentu České republiky. V této souvislosti uvedl, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve snaze vyjasnit tyto postupy přijala usnesení č. 656 z 26. 9. 2003, které upravuje postup při těchto úpravách a vymezuje jejich rozsah. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky si je vědoma střetu požadavku vydávat zákony bez technických nedostatků a požadavku vydávat zákony, které přesně vyjadřují její vůli. V zájmu řešit tento střet byla rovněž přijata novela jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, která od 1. 9. 2004 prodloužila lhůtu mezi 2. a 3. čtením z 24 hodin na 72 hodin.

K vlastnímu problému vyjádření uvádí, že ve všech namítaných případech změn se jednalo pouze o legislativně-technické úpravy, a to včetně úpravy textu § 10 odst. 2 návrhu zákona. Proto právě v zájmu předejít jakémukoliv následnému zpochybnování bylo předmětné ustanovení upraveno a návrh byl opětovně zaslán Senátu Parlamentu České republiky k novému projednání. Tento opětovně zasláný návrh Senát Parlamentu České republiky přijal za způsobilý k projednání a také jej projednal. Smysl doprovodného usnesení je proto poněkud nejasný. Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zdůraznil, že po vrácení návrhu zákona Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky s pozměňovacími návrhy Senátu Parlamentu České republiky je vždy poslancům předloženo jako sněmovní tisk to znění, které bylo Senátu Parlamentu České republiky odesláno k projednání (zde tisk č. 256/4). Pokud tedy Senát Parlamentu České republiky zasláné opravné znění zákona i se všemi předmětnými úpravami skutečně projednal a poté toto znění obdrželi všichni poslanci a rozhodli, že na tomto znění setrvávají, byly podle jeho názoru všechny předmětné úpravy Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky přijaty a uznány za odůvodněné a provedené v souladu se stanovenou procedurou. Ústavnost byla následně stvrzena prezidentem republiky a předsedou vlády. Senát Parlamentu České republiky má kompetenci odstraňovat jakékoli věcné (obsahové) vady schváleného zákona. Pokud však jde o technické úpravy, které nemají vliv na věcnou stránku zákona a jsou zjištěny před odesláním návrhu zákona do Senátu Parlamentu České republiky, jde o úpravy prováděné v souladu s ústavně stanovenými kompetencemi a ústavně předepsaným způsobem pro přijímání zákonů. Poukázal též na to, že svým podpisem zákona nebo průvodního dopisu osvědčuje a potvrzuje, že zákonodárný proces proběhl ústavně předepsaným způsobem. Věcné úpravy lze provádět pouze do konečného hlasování, čímž je vyloučena jakákoli svévole. Technické úpravy jsou prováděny před tímto podpisem s tím, že podpisem je předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky fakticky schvaluje a zahrnuje do textu zákona. Konečně předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konstatoval, že zákon v době vyjádření ještě nebyl účinný, nicméně mohl již fakticky založit celou řadu vztahů. Proto by měl být návrh na zrušení posouzen i z hlediska poměru mezi údajným porušením ústavní procedury a možným porušením těchto vztahů. Je však věcí Ústavního soudu, aby návrh posoudil a vydal příslušný náleze.

K výzvě Ústavního soudu se k návrhu rovněž vyjádřil prezident republiky, který uvedl, že není názoru, že by při jeho podpisování zákona mohl hrát roli jeho omyl. Neshledal a ani nyní neshledává důvod pro to, aby zákon Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky vrátil. Text zákona mu byl postoupen předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky podle § 107 jejího jednacího řádu. Podpis předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky považuje podle Ústavy a jednacího řádu za doklad toho, že mu je předložen text schváleného zákona.

III.

Podle § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu Ústavní soud posuzuje obsah zákonů z hlediska jejich souladu s ústavními zákony a zjišťuje, zda byly přijaty a vydány v mezích Ústavou stanovené

kompetence a ústavně předepsaným způsobem. V projednávané věci je v rámci této tripartice zpochybňováno dodržení ústavně předepsaného způsobu přijetí a vydání zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky tento zákon přijala tak, že o jeho návrhu znovu hlasovala na 20. schůzi dne 23. 9. 2003, když předtím neschválila návrh ve znění pozměňovacích návrhů Senátu Parlamentu České republiky a setrvala na původním znění postoupeném Senátu Parlamentu České republiky Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 13. 8. 2003. Zákon byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen v částce č. 121 Sbírky zákonů, která byla rozeslána dne 31. 10. 2003, jeho účinnost byla zákonem č. 626/2004 Sb. posunuta na den 1. 1. 2006.

Základní otázkou v projednávané věci je podle navrhovatelky způsob, jakým byl návrh upraven po skončení zákonodárního procesu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky po 3. čtení na 18. schůzi konané dne 2. 7. 2003. V této souvislosti Ústavní soud po posouzení této otázky dospěl k závěru, že návrh není důvodný. Byl přitom veden těmito úvahami.

K situaci, která vznikla v srpnu a září 2003, je třeba předeslat, že nejde o obdobu případu novely obchodního zákoníku, který řešil Ústavní soud nálezem č. 476/2002 Sb. (nález sp. zn. Pl. ÚS 5/02, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 28, nález č. 117) a kterého se v této souvislosti navrhovatelka dovolává. V roce 2001 se jednalo o nepřipustné druhé hlasování Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kdežto v projednávané věci se hlasovalo jen jednou, správně a platně. Problém nesrovnalostí a chyb spočívá v tom, že předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky měl potvrdit svým podpisem pravost textu, který však neodpovídá tomu, na čem se sněmovna podle názoru navrhovatelky usnesla. Naopak v případě novely obchodního zákoníku provedené zákonem č. 501/2001 Sb. byla jednota názorů v tom, na čem se sněmovna usnesla, rozpor byl v tom, zda se na tom mohla usnést. V případě nesrovnalostí mezi postoupeným návrhem zákona, který schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, a zápisem o jejím jednání (pozměňovací návrhy, hlasování o nich) jde o jinou situaci, kterou nelze řešit podle zásad jako *vote acquis* nebo *ne bis in idem*.

Ústavní soud proto konstatuje, že je příslušný rozhodovat o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem. Je přitom povinen řídit se ústavním pořádkem a zákonem, který ve smyslu čl. 88 odst. 1 Ústavy upravuje pravidla řízení před Ústavním soudem. Zákon o Ústavním soudu požaduje, aby Ústavní soud v rámci kontroly ústavnosti zákonů hodnotil jejich obsah z hlediska jejich souladu s ústavními zákony a aby zjišťoval, zda byly přijaty a vydány v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. V projednávaném případě navrhovatelka nepochybně samotný obsah zákona č. 361/2003 Sb., respektive tvrdí, že posouzení obsahu zákona by nevedlo k odstranění vad, se kterými je spjato jeho přijetí. Samotnému postupu přijetí návrhu předmětného zákona vytýká, že jím došlo k porušení čl. 45, čl. 46 až 48 a čl. 50 Ústavy, což současně považuje za porušení čl. 2 odst. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny.

S těmito námitkami protiústavnosti se Ústavní soud neztotožnil. Předně je třeba uvést, že proces přijímání zákonů je v České republice svěřen jedinému orgánu zákonodárné moci, kterým je Parlament tvořený dvěma komorami. Přijetí zákona je však mnohvrstevný a komplikovaný proces, který je jen zčásti upraven ústavními předpisy. Významnou roli zde hrají rovněž jiné předpisy reglementového práva, které představují jednak normy obsažené v zákonech o jednacích řádech komor Parlamentu České republiky, jednak usnesení, kterými si komory Parlamentu České republiky upravují v rámci zákonů o jednacích řádech své vnitřní poměry a podrobnější pravidla jednání svého pléna i svých orgánů. Nelze přehlédnout, že významná část našeho parlamentního práva dosud není upravena. Nebyl přijat zákon, který má podle čl. 40 Ústavy stanovit východiska jednacích řádů komor a zejména pravidla jejich vzájemného styku, jakož i vystupování navenek. Proto významnou součástí vztahů obou komor představují i parlamentní zvyklosti, interpretační usnesení a neformální dohody jejich představitelů, kterými od roku 1996 do současnosti komory vymezují své vzájemné vztahy. Pro Ústavní soud jsou však v daném případě závazným kritériem hodnocení pouze ústavně vymezená pravidla zákonodárné procedury. Jejich porušení však neshledal.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je „obyčejným“ zákonem, který nespadá pod výhradu souhlasu obou komor Parlamentu podle čl. 40 Ústavy. K jeho řádnému přijetí proto bylo třeba dodržení všech pravidel zákonodárného procesu, jak je vymezují čl. 39 odst. 1 a 2, čl. 41, čl. 44 až 48 a čl. 50 až 52 Ústavy. Tato pravidla je třeba vykládat v duchu základních ustanovení Ústavy, zejména čl. 1 odst. 1, podle kterého je Česká republika demokratickým právním státem, který podle čl. 1 odst. 2 dodržuje závazky, které pro něj vyplývají z mezinárodního práva. Ústavní soud nezjistil porušení pravidel předkládání návrhu zákona jako uplatnění práva zákonodárné iniciativy vlády (čl. 41 odst. 2) ve vztahu k Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky (čl. 41 odst. 1). Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila návrh zákona v souladu s čl. 39 odst. 1 za přítomnosti 178 poslanců požadovanou většinou 130 přítomných poslanců (čl. 39 odst. 2). Schválený návrh zákona bez zbytečného odkladu postoupila podle čl. 45 Senátu Parlamentu České republiky a totéž učinila k jeho žádosti o zaslání bezchybného textu. Senát Parlamentu České republiky zasláný text návrhu zákona projednal ve stanovené lhůtě 30 dnů (čl. 46 odst. 1), konkrétně 10. 9. 2003, takže v daném případě nebylo nutno zabývat se povahou této lhůty a jejím počítáním. Senát Parlamentu České republiky zasláný návrh přijal s vědomím, že jde o znovu zasláný návrh zákona. O tomto návrhu hlasoval podle čl. 46 odst. 2 tak, že jej Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky podle čl. 46 odst. 2 vrátil s pozměňovacími návrhy, které byly schváleny za dodržení čl. 39 odst. 1 za přítomnosti požadované jedné třetiny senátorů (konkrétně bylo přítomno 73 senátorů), přičemž pro bylo 51 senátorů, tedy většina požadovaná čl. 39 odst. 2. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky takto vrácený návrh zákona znovu projednala. Přitom zástupce Senátu Parlamentu České republiky senátor F. K. konstatoval, že díky vstřícnosti vedení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky byl tento tisk vyměněn a mohl být projednán se vši platností na dalším zasedání Senátu Parlamentu České republiky (Těsnopisecká zpráva o 20. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. IV. volební období, s. 60). O tomto návrhu Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky hlasovala ve lhůtě předepsané svým jednacím řádem tak, že postupem podle čl. 47 odst. 2 návrh zákona ve znění schváleném Senátem Parlamentu České republiky nepřijala, neboť ze 182 přítomných poslanců se pro něj nevyslovila požadovaná většina, když pro návrh bylo pouze 79 přítomných poslanců. Následně podle čl. 47 odst. 3 celkem 108 ze 183 hlasujících, tedy nadpoloviční většinou všech svých členů, schválila návrh zákona ve znění, v jakém jej na žádost Senátu Parlamentu České republiky zaslal předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 13. 8. 2003. Takto schválený zákon byl podepsán příslušnými ústavními činiteli podle čl. 51 a řádně v souladu s čl. 52 Ústavy vyhlášen ve Sbírce zákonů.

Z uvedeného je nepochybné, že byla dodržena ústavně stanovená pravidla zákonodárného procesu. Z předložených dokumentů, týkajících se ústavní roviny projednávané věci, vyplývá, že obě komory se shodovaly v předmětu, o kterém jednají. To, že předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve smyslu svých reglementových oprávnění vyhověl žádosti předsedy Senátu Parlamentu České republiky a zaslal Senátu Parlamentu České republiky nový text návrhu zákona s tím, že se otevírá nová lhůta 30 dnů k jeho projednání Senátem Parlamentu České republiky, nelze považovat za porušení ústavních pravidel zákonodárného procesu. Předseda Senátu Parlamentu České republiky prezentoval názor většiny Senátu Parlamentu České republiky vyjádřený v hlasování č. 21 na 9. schůzi Senátu Parlamentu České republiky dne 7. 8. 2003. To, že skupina 26 senátorů tento postup nyní hodnotí jako neústavní, je nedůvodné. Senát Parlamentu České republiky vyjadřuje svou vůli hlasováním za podmínek čl. 39 odst. 1 a 2 Ústavy. Partnerem předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky je předseda Senátu Parlamentu České republiky, který prezentuje většinový názor Senátu Parlamentu České republiky, nikoli názor dodatečně vzniklé menšinové skupiny senátorů. Stanovisko dosažené většiny v každé ze sněmoven i totožnost předmětu hlasování v podobě návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů jsou proto pro Ústavní soud nesporné. Pro hodnocení Ústavního soudu je rozhodující usnesení Senátu Parlamentu České republiky z 10. 9. 2003 pod č. 197, nikoli usnesení, kterým Senát Parlamentu České republiky konstatuje, že postoupené znění návrhu zákona není identické se zněním schváleným v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Toto usnesení, bez ohledu na jeho nejednoznačnost, nemá vliv na platnost usnesení č. 197, kterým Senát Parlamentu České republiky vrací návrh zákona ve znění přijatých pozměňovacích návrhů.

Ústavní soud zdůrazňuje zásadu vzájemné autonomie rozhodování sněmoven. Každá sněmovna v rámci zákonodárního procesu přijímá samostatně svá rozhodnutí a je její věcí, jaký postup zvolí k jejich redakčnímu zpracování z hlediska zajištění požadavků legislativní techniky. Je též věcí jednacího řádu a dalších pravidel (§ 1 odst. 2 a § 71 jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, § 1 odst. 2 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu), jaké prostředky si sněmovna zvolí ke kontrole znění svých usnesení (námitky k předsedovi, ověřovatelé, lhůty apod.). Není v kompetenci druhé sněmovny, aby její usnesení z tohoto hlediska kontrolovala nebo dokonce upravovala. Senát Parlamentu České republiky proto musí respektovat akty Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které byly řádně vyhotoveny a podepsány jejím předsedou, jak to požaduje jednací řád Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v § 29 odst. 1 písm. f), g), h) a i) a § 68 odst. 2 (schválení zápisu do 15 dnů), a předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (nikoli jen aparátem) Senátu Parlamentu České republiky oficiálně postoupeny. Má ovšem řadu možností, co se jeho obsahu týče, jak postupovat, jestliže s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky nesouhlasí. Obdobně Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky má ústavně stanovené možnosti, jak nakládat s usnesením o návrhu zákona, který jí Senát Parlamentu České republiky vrátil. Ani ona však nemůže provádět legislativně-technickou redakci změn, se kterými jí Senát Parlamentu České republiky oficiálně cestou svého předsedy návrh zákona vrací. To by mohl upravit zákon předvídaný v čl. 40 Ústavy. Dosud však není přijat a praxe případné sporné otázky řeší parlamentními zvyklostmi, které se od roku 1996 ve styku sněmoven vytvořily.

Správnost znění vyhotoveného usnesení sněmovny je potvrzována podpisem jejího předsedy. Je však třeba rozlišovat mezi ústavní materií, kterou je povaha podpisů ústavních činitelů pod přijatým zákonem podle čl. 51 Ústavy, kde se jedná o součást ústavně předepsané zákonodárské procedury, a povahou podpisu předsedy sněmovny pod usnesením sněmovny, kde se jedná o reglementovou otázku. Protože i takové sněmovní usnesení je veřejnoprávním aktem, je nutné, aby byla jeho správnost určeným funkcionářem orgánu potvrzena z hlediska toho, že návrh byl schválen v souladu se stanoveným postupem podle ústavních předpisů, jednacího řádu a bližších pravidel obsažených v usneseních příslušné sněmovny, a že je pravým usnesením sněmovny. Jeho podpis má proto nejen oznamovací, nýbrž i identifikační a verifikační funkci ve vztahu k takovému veřejnoprávnímu aktu jako podpis veřejnoprávního aktu. Předseda podpis odepřít nemůže (nemá sistační právo), stejně jako nemůže napravovat věcné chyby a omyly, kterých se při hlasování sněmovna dopustila. To v případě konečného hlasování o schválení návrhu zákona nemůže novým hlasováním učinit ani sama Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (srov. nálezn č. 476/2002 Sb.). Proto jeho podpis nemá funkci potvrzující (konfirmační), jak by mohlo vyplynout z vyjádření Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Jeho úkolem je s pomocí dalších orgánů sněmovny (zpravodajové, ověřovatelé) a aparátu kanceláře sněmovny zajistit, aby konečný projev vůle sněmovny byl rovněž formulován v souladu s požadavky na zákon v podmínkách demokratického právního státu (určitost, jasnost, přehlednost, srozumitelnost, jednoznačnost, nerozpornost, jazyková a stylistická bezvadnost). K tomu slouží předsedovi rovněž takový tradiční nástroj reglementového práva, jako je zápis, který se pořizuje na základě § 68 odst. 1 a 2 jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a § 86 odst. 1 a 2 jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky. Zápis plní funkci úřední, zatímco těsnopisecká zpráva jen funkcí informační. Po uplynutí 15 dnů je zápis autentickým záznamem o schůzi a osvědčuje vše, co je v něm a jeho přílohách uvedeno. Jeho zpochybnění je vnitřní věcí dané sněmovny, pokud není stanoveno jinak. Jak již bylo uvedeno, nic jiného v tomto směru stanoveno není a tzv. stykový zákon dosud nebyl přijat.

V daném případě bylo uznáno, že úprava znění § 10 odst. 2 návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů byla změnou věcnou, nikoli pouze legislativně-technickou úpravou, a proto předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky postoupil Senátu Parlamentu České republiky nové znění schváleného návrhu zákona. Tento postup iniciovaný Senátem Parlamentu České republiky byl také následně Senátem Parlamentu České republiky akceptován a o takto postoupeném návrhu zákona bylo Senátem Parlamentu České republiky meritorně jednáno. Stejně tak byl tento návrh zákona akceptován bez výhrad při novém projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Není předmětem tohoto řízení posoudit postup v případě, kdyby předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky žádosti Senátu Parlamentu České republiky nevyhověl.

neboť o tuto situaci v projednávané věci nejde. Stejně tak nebylo nutno zabývat se otázkou, kterou naznačil předseda Senátu Parlamentu České republiky ve svém vyjádření, tj., zda by bylo nutno v případě vyhovění návrhu zrušit zákon jako celek nebo jen ustanovení, kterých se nesoulad mezi schváleným a postoupeným textem týkají.

Pokud jde o vlastní problém 13 provedených úprav v textu schváleného návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, jde z hlediska Ústavního soudu o otázku, kterou je třeba vykládat v duchu principu demokratického právního státu zakotveného v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Z tohoto principu jednak vyplývá obecný požadavek jasnosti, srozumitelnosti, určitosti a nerozpornosti právních pravidel chování, což stanoví požadavky na konečnou legislativně-technickou redakční úpravu textu návrhu zákona, jednak požadavek respektování kompetence jednotlivých ústavních orgánů v rámci zákonodárného procesu. Naše reglementové právo v tomto směru na tyto problémy legislativní praxe nereaguje zcela dostatečným způsobem (srov. § 112 odst. 1 jednacího řádu Spolkového sněmu, podle kterého jsou-li po konečném hlasování před postoupením návrhu zákona Spolkové radě zjištěny tiskové chyby a jiné zřejmé nesprávnosti, může předseda Spolkového sněmu ve shodě s garančním výborem provést opravu). Ústavní soud v této souvislosti poznamenává, že v rámci přezkumu ústavnosti zákona je povinen zabývat se rovněž dodržáním ústavně předepsaného způsobu přijetí a vydání zákona. Avšak představa, že by Ústavní soud ve stejném rozsahu, v jakém pravidelně hodnotí dodržení požadavků kvora a většiny podle čl. 39 Ústavy, začal přezkoumávat zápisy ze schůzí a hodnotit místo aparátu komor, jejich ověřovatelů, zpravodajů a předsedů, na čem se komora skutečně usnesla, je de constitutione lata nepřijatelná a stěžejně prakticky realizovatelná, šla by nad rámec příslušnosti Ústavního soudu podle čl. 87 Ústavy a znamenala by zásah do dělby moci, které se jinak navrhovatelka dovolává. Takovéto úpravy jsou prováděny prakticky u každého návrhu zákona v obou komorách Parlamentu České republiky a Ústavní soud by mohl být vystaven množství návrhů, ve kterých by řešil otázky, které již svou povahou spadají do kompetence někoho jiného a které jsou jinak na celém světě běžnou záležitostí legislativních útvarů parlamentů pod dohledem funkcionářů sněmoven (blíže k tomu Filip, J.: Poznámky k problematice oprav nesrovnalostí v usneseních sněmoven. Časopis pro právní vědu a praxi, roč. 2003, č. 4). Jde o věc, kterou Ústava výslovně svěřuje rozhodnutí, jehož lze dosáhnout pouze souhlasem obou komor cestou schválení zákona o pravidlech jejich styku. Je věcí reglementového práva, aby zajistilo, že kontrolu znění schválených usnesení a případné legislativně-technické úpravy bude provádět ten, kdo k tomu má mandát založený na volbě. Jiný postup by byl v rozporu s požadavky ústavně předepsaného způsobu přijetí zákona ve smyslu § 68 odst. 2 zákona o Ústavním soudu a v takovém případě by bylo úkolem Ústavního soudu případné námitky přezkoumat bez ohledu na to, zda je rovněž namítán obsahový soulad zákona s ústavním pořádkem. Nutno zdůraznit, že by se tak muselo stát na základě zápisu o schůzi sněmovny (§ 68 odst. 2 jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, § 86 odst. 2 jednacího řádu Senátu Parlamentu České republiky), nikoli jen na podkladě těsnopisecké zprávy. V projednávané věci však o takový případ nejde, když nebyl zjištěn rozpor mezi vůlí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a jejím výsledkem.

Současně nelze přehlédnout podstatnější aspekt této věci. Vstup Ústavního soudu do autonomního prostoru usnášení se sněmoven by Ústavnímu soudu otevíral široký prostor pro to, aby svými rozhodnutími vykládal, na čem se vlastně příslušná komora Parlamentu České republiky usnesla, aniž se to ještě stalo součástí právního řádu. Tím by nahrazoval její autonomní rozhodování a současně narušoval principy dělby moci. V důsledku toho by zde vzniklo nejen nebezpečí, že se Ústavní soud stane tzv. třetí komorou Parlamentu České republiky, nýbrž i nebezpečí, že by začal přebírat úkoly funkcionářů a legislativního aparátu obou sněmoven. Z ustanovení § 66 až 68 zákona o Ústavním soudu přitom plyne, že předmětem kontroly jsou právní předpisy, které jsou vyhlášeny zákonem stanoveným způsobem, nikoli usnesení sněmoven, která se jimi teprve mají stát. K tomu, aby zde byl zajištěn soulad mezi vůlí sněmovny a jejím usnesením, jsou stanoveny kompetence jednotlivých ústavních orgánů a ústavních činitelů, počínaje ověřovateli ve sněmovnách a konče činiteli uvedenými v čl. 51 Ústavy. Úkolem Ústavního soudu není interpretovat výsledky hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích a jejich důsledcích pro koncepci návrhu zákona jako celku ve vazbě na jiná ustanovení takového návrhu a pravidla legislativní techniky. Jeho úkolem je výklad ústavního textu ve vztahu k zákonům vyhlášeným ve Sbírce zákonů. Způsob, jak k přijetí a vyhlášení zákona došlo, je podroben

kognici Ústavního soudu pouze v rámci, který ústavní pořádek vytyčuje a který byl výše podrobně rozveden. Předmětem přezkumné činnosti Ústavního soudu je proto schválený text zákona, zápisy z jednání sněmoven slouží jako hlavní důkazní prostředek při hodnocení jedné složky z tripartice hodnocení, tj. dodržení ústavně předepsaného způsobu přijetí zákona.

Pro Ústavní soud bylo v daném případě podstatné, že Senát Parlamentu České republiky cestou svého předsedy požádal o nové postoupení návrhu, že dospěl k závěru, že nové znění lze projednat, toto znění projednal a s pozměňovacími návrhy vrátil. O tomtéž znění hlasovala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, rovněž je uznala za hlasovatelné a přijala je v původní podobě odeslané do Senátu Parlamentu České republiky. Odlišný názor navrhovatelky tak již byl vyvrácen tam, kde je k tomu místo – hlasováním obou komor. Ústavní soud se tak ztotožnil s názory obsaženými ve vyjádřeních obou sněmoven jako účastníků řízení i prezidenta republiky, který byl v této souvislosti s ohledem na svou roli v zákonodárném procesu požádán o zaujetí stanoviska.

Právní zástupce navrhovatelky předložil Ústavnímu soudu v průběhu ústního jednání k nahlédnutí tisk Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 1002 z roku 2005, obsahující údajný nový vládní návrh na další novelizaci zákona č. 361/2003 Sb., který podle navrhovatelky podporuje její argumenty ve prospěch zrušení tohoto zákona Ústavním soudem. Po posouzení tohoto písemného materiálu Ústavní soud konstatuje, že ve světle již podrobně rozvedených rozhodovacích důvodů jde o písemnost irelevantní, nezpůsobitou cokoliv změnit na jeho rozhodnutí o nutnosti návrh navrhovatelky zamítnout.

S ohledem na výše uvedené závěry Ústavní soud neshledal návrh na zrušení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, důvodným. Proto jej podle § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. Rychetský v. r.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, fax: 519 321 417, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2005 činí 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2005 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, 516 205 207, 519 205 207, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 207, 519 305 207, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMEN-TINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), SEVT a. s., Slezská 126/6; **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** MONITOR CZ, s. r. o., V háji 6, tel.: 272 735 797; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Přerov:** Odborné knihkupectví, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplíce:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoony, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábrheň:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zátec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklama:** informace na tel. číslech 516 205 207, 519 305 207. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.